

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

PREȚIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austró-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PREȚIULU INSERTIUNILORU :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contieniu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Nr. 1475.

IOANU,

din indurarea lui Dumnedieu episcopu diecesanu alu
Aradului, Oradii-mari, Ienopolei si alu Halmagiului, pre-
cum si alu partiloru adnesate din Banatulu-Timisianu.

*Iubitului cleru si poporu, si iubitiloru deputati ai sino-
dului nostru eparchialu: daru si mila dela Dumnedieu
Tatalu si Domnulu nostru Isus Christosu!*

Cu provocare la §§-i 89 si 90 din Statutul
organicu, convocamu Sinodulu nostru eparchialu ordi-
nariu alu diecesei Aradului, la biseric'a nóstra cate-
drala de aici, pe Duminec'a Tomii, adeca pe 16/28.
Aprile a. c., la 9 óre diminétia, in care de dupa se-
versirea serviciului divinu, va urmá deschiderea Sino-
dului in sal'a Seminariului diecesanu.

Dupa cari invitandu pre toti domni deputati si
astfelu si pre Tit. Domni'a Ta la siedintiele sinodali,
si impartasindu tuturoru binecuventarea nóstra archie-
résca, am remasu

Arad, 8/20. Aprile 1889.

Alu tuturoru

de tot binele voituriu :

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopulu Aradului.

In diu'a Inviării Domnului.

Di de bucnria este diu'a inviiării Domnului pentru
intréga lumea crestina!

Trei sunt cu deosebire momentele, cari facu din
acésta di o serbatóre a serbatoriloru.

Mil'a si indurarea lui Ddieu se aréta, si se des-
copere omenimei cadiute in pecate intr'o forma, cá
se-o pricépa, si se invetie a-si-o insusí.

Fiiulu lui Ddieu se supune vointii Tatalui seu,
si suferu pentru omenimea pecatósa mórtea crucii,
pentru cá se invieze intru marire; si

Ddieulu măririloru se róga Tatalui seu, cá „se

ierte“ celoru ce lu-palmuiescu si ocarescu „pentru ca
nu sciu ce facu.“

Patim'a omenésca se omóra prin mórtea Mantui-
torului pre cruce.

Lumea vechia se inauguréza prin patim'a ome-
néscá, manifestata in neascultarea lui Adam in raiu
de glasulu Celui ce l'au ziditu; si se continua prin
omorulu lui Avel, pentru ca patim'a fratelui seu Cain
nu póte suferi, cá bunatatea fratelui seu se aiba trai-
nicia pre pamentu.

Lumea vechia se departéza tot mai multu de
Ddieu, cade in intunerecu, si continua a trai in pecate
si in faradelegi.

Indurarea lui Ddieu nu mai póte suferi, cá o-
mulu, faptur'a cea mai alésa a lui Ddieu, se fia si
pre mai departe jertfa si victima a patimelor si fa-
radelegiloru sale proprii.

Fiiulu lui Ddieu se cobóra din inaltimea Ce-
riului, si Elu, „prin carele tóte s'au facut,“ iea chi-
pulu robului, cá se invetie pre omu, se-lu lumineze,
si apoi prin mórtea S'a pre cruce se-lu slobozésca din
lanturle robiei pacatului, si se-lu faca mosineanu si
cetatiénu imperatiei lui Ddieu.

Omulu nu intielege acésta minune.

Si lupt'a luminei inconsta intunerecului, lupt'a
virtutii inconsta vitiului se continua si dupa Inviarea
si dupa Inaltierea Domnului. Apostolii „sunt scosi
din sobóre,“ batuti, ucisi cu petri, ferecati in lan-
tiuri, ucisi si reu chinuti, pentru cá sè se plinésca
cuventulu Domnului, si pentru cá prin lupte grele si
prin multe siróie de sange sè se inaugureze pentru
eternitate imperati'a lui Ddieu pre pamentu.

Trecu secli, pana cand biseric'a lui Christos si-
face locu in lume, si este in stare a-se emancipá si
a-se organisá dupa cuventulu Domnului, pentru cá
Domnulu si legea Lui se póta stepaní pre omulu, ca-
diutu in pecate.

Au facut multe bunatáti in lume legea Dom-
nului!

Facutu este omulu de Domnulu, cá prin acésta viétiá pamentésca se se inaltie spre deseversire, spre perfectiune.

Este o cale lunga si grea calea omului spre perfectiune. Plina este de spini si greutáti acésta cale, precum preserata este cu multime de valuri, cu multime de ispite. Si omulu adesea sedusu este de aceste ispite, si prin ispite sedusu este adesea de a cadé in pecate, ér prin pecate in nefericire.

Cu tóte acestea omenimea a inaintat multu prin crestinismu. Au inaintatu popóra mari, au inaintatu si popórele mici, cari s'au supusu in calea loru spre perfectiune stepaniei legii si vointiei Domnului.

Am inaintat si noi biserica si poporul romanu, dupa ce ne-am potut emincipá de sclavia, si ne-am deschisu calea pentru o trainica inaintare prin biserica si legea Domnului.

Dar ómeni fiend, adese ori vom fi cadiendu in pecatulu de a-ne uitá, ca Domnulu este Acel'a, carele ne-a aperatu si scutitu de necazuri in timpuri grele, si Domnulu este Acel'a, carele ne-a sprijinitu in lucrarea si mersulu nostru spre perfectiune, dupa ce timpurile au devenitu mai bune.

Vom fi uitatu adesea, cá se supunemu vointi'a nóstra vointiei Domnului, si sedusi de multimea valuriloru ispiteloru vom fi esitu de sub stepani'a acestei sánte vointie, vom fi cadiutu in pecate si prin pecate in nefericire.

Vom fi uitatu adesea, cá detori suntem se iertám pre cei ce ne gresiescu noue, si se-ne rugám pentru densii Domnului, cá se-i ierte, pentru ca nu sciu ce facu.

Dar chiar acestea trei sunt momentele principale ale sántei Inviiári. Si domnulu, Celu ce a suferitu pre cruce, cu noi petrece in tóte dilele vietii nóstre, cu noi petrece si astadi in prazniculu sántei Inviiári, — si pre toti de o potrivá ne chiama astadi in biserica s'a, se-ne inchinámu sántei Sale Inviiári, se iertámu tóte pentru inviiare, si unii pre altii se-ne imbratisiám, si se dicem fratiloru si celoru ce ne utescu pre noi: „Christosu au inviatu,“ — patim'a si mórtea nu mai are putere, pentru ca s'au sdrobotit si sfarímatu in faci'a luminii Inviiárii Domnului.

* * *

Di de bucurie este acést'a sánta si mare di!

Serbám intr'ens'a biruinti'a si triumfulu crestinátáti asupr'a intunerecului si a patimeloru omenesci.

Ne-am apropiiatu de Domnulu, pentru ca ne este deschisa calea, cá se-lu cunóscemu, se-lu iubimu, si se-lu avem in tóte dilele vietii nóstre de povetnitoriu si sprijinitoriu.

Si multa trebuintia avem noi de acestu sprijinu alu Domnului.

Suntem o biserica si unu poporu, carele abia de cátiv'a ani am inceputu a-ne luptá, si a-ne poté luptá pentru o stare si sórte mai buna.

Fiendu la inceputulu vietii nóstre, si incependu tot ceea ce am facutu, si am potut face pâna acum — asia dicându dela vatr'a rece, multe nu ne voru fi succesu din cele incepute, asia, precum am fi doritu, se-ne succéda, pentru ca multe si mai mult decât multe: tóte ne-au lipsitu.

Dar ori cum suntem noi in biserica si in scóla si in genere in viéti'a poporului nostru, unu lucru remane netagaduitu, — ne-am deprinsu binisioru, si ne-am cascigatu o buna practica si multa indemanare pentru a face binele pre terenulu vietii publice.

In timpululu celoru 20 de ani de viétiá constitutională bisericească am inceputu deja a-ne face o buna scóla, in care se crescemu si se-ne întárimu pentru a poté lucrá cu sporu si succesu pre terenulu vietii publice.

Mai sunt inse, si vor mai fi fiindu inca multe de indreptatu.

Dar serbatóre a pácii este serbatóreá Inviiárii Celui ce ori unde s'a aretatu ómeniloru, — ii-a salutatu cu cuvintele: „pace voue.“

Pacea t'a da-ne o nóne Dómnne, cá se invetiám a Te cunósce, si cunoscendu-Te si primindu-Te in sufletulu si inim'a nóstra se potém continuá firulu acestei Vieti iubindu si lucrându dupa poruncile si indreptárilé tale.

Sinodulu estraordinariu

alu Eparchiei Caransebesiului pentru alegerea de Episcopu diocesanu convocatu pe Duminec'a a V-a din pasesimi, adeca pe 26. Martie (7. Aprilie) 1889 la biserica catedrala din Caransebesiu, prin dispositiunea consistoriului eparchiala plenariu din 1. Martie a. c. Nr. 5 pl.

Siedinti'a I.

tienua in 26. Martie (7. Aprilie) 1889.

La 7 óre in presér'a dilei deschiderei sinodului eparchialu, s'a tienua priveghére in biserica catedrala din locu, éra Dumineca diminéti'a la 9 óre Escelenti'a S'a Inaltu Prea Santitulu Domnu Archiepiscopu si Metropolit *Miron Romanul* a oficiatu cu asistintia numerósa in biserica catedrala din locu cu hramulu s. Georgiu sánt'a liturghie, apoi parastasu pentru odichn'a sufletului in Domnulu fericitului Episcopu diocesan Ioan Popasa si in fine invocarea santului duch, la cari acte solemne au participatu deputatii sinodului eparchialu.

Dupa terminarea servitiului divinu sinodulu la 12^{1/2} óre esmite din sinulu seu o deputatiune constatátóre din deputatii Ioanu Popovicu si Ioanu Cocor'a din cler, éra dintre mireni Georgiu Ioanovici, Constantin Radulescu, I. M. Rosiu si Dimitrie Linti'a la Inalt Prea Santi'a Sa Parintele Archiepiscopu si Metropolitu *Miron Romanul* spre a-lu invitá la deschiderea si conducerea sinodului.

Deputatiunea esmisa re'ntorcedu-se reportéza, cá Escelenti'a Sa a primitu cu placere invitaréa si cu bucurie se va infatisá in mijloculu sinodului.

Sosindu Escelenti'a Sa in sinodu intre urári de „se traésca“ ocupa locul presidialu si cu invoirea sinodului provóca pe notarii sinodului ordinariu: Trifon Mielea si Ioanu Cioloc'a din cleru apoi dintre mireni pe Ioanu Bartolomei, Ioanu Marcu si Simeon Popetiu, a-si ocupá loculu loru la birou, designandu intr'un'a de notariu alu dílei pe deputatul Ioanu Marcu.

Dupa-ce la apelulu nominalu se constata, cá sunt presenti 55 de deputati si anume: Adam Filip, Barboniu Nicolau, Bartolomei Ioan, Babesiu Vincentiu, Barzu Traianu, Brediceau Coriolanu, Brosteanu Petru, Budintianu Ioan, Cioloc'a Teodoru, Cimponeriu Atanasiu, Cocor'a Ioan, Curescu Itie, Dragalin'a Patriciu, Gasparu Georgiu, Ghidiu Andreiu, Hatiegu Titu, Ionasiu Ioan, Ioanovici Georgiu, Ioanovici Alesandru, Lep'a Ioanu, Linti'a Dimitrie, Martinescu George, Marcu Ioan, Maran Ioan, Dr. Maniu Aureliu, Mielea Trifon, Mocioni Antoniu, Dr. Mocioni Alecsandru, Mocioni Zeno, Moldovan Simeon, Miulescu Paul, Must'a Filaretu, Nemoianu Vasilie, Nemoian Ioan, Novacu Iuliu, Dr. Olariu Iuliu, Popetiu Simeon, Dr. Popovici George, Popovici George, Popovici Ioanu, protopresviter, Popovici Ioan notariu, Popovici Stefan, Popovici Dionisie, Popovici Mihai, Popovici Ioan capitánu, Radulescu Constantin, Rosiu Ioanu, Serbu Georgiu, Serbu Ilie, Simonescu Leontinu, Stiopon Petru, Stoic'a Isai'a, Tieran I. E., Tisu Petru, si Velovanu Stefanu, éra absentii; Dr. Babesiu Emilu, Crenianu Antoniu, Oprea Ioanu, Petrica Iuliu si Spataru Vladimiru si dupa-ce astfelu s'a constatatú capacitatea sinodului de a lua decisiuni valide, Inaltulu presidiu deschide sinodulu prin cuventarea publicatu in nrulu trecutu alu acestei foi.

La cuventarea acést'a primita cu viua multiamita din partea sinodului deputatulu V. Babesiu raspunde urmatórele:

Escelenti'a Vóstra si Veneratu Sinodu!

Ea-credu, cá incát privesce memori'a repausatului Archiereu Ioanu Popasu, pe carele l'am perdutu, dupa cum s'a manifestatu la timpulu seu: meritele sale neperitóre si virtutile sale insèsi il voru face nemuritoriu. Pentru noi este neaperatu de trebuintia, precum a binevoitu a accentuá si Escelenti'a S'a, cá se dàm spresiune profundeii nóstre dureri despre perderea adâncu simtita a decedatului Archiereu Ioanu Popasu. Facu deci propunerea, ca intrég'a cuventare a Escelentiei Sale sè se pretéca la protocalu, éra din partea Sinodului sè se ia conclusu, in care sè se esprime durerea nóstra pentru marea perdere. Incát privesce sfaturile prea intielepte, care ni le-a datu Escelenti'a S'a, eu credu, cá noi le vom sci apretiui si vom corespunde in tóta privinti'a. Mai departe credu,

cá este o datorintia a nóstra, cá se fericitam pe Escelenti'a S'a, pe carele astádi avem fericirea alu vedea in mijloculu nostru cá conducetoriu a-lu actului insemnatu de alegere, ce-lu vom sevirsi si asia i-i dicemu cu totii, cá bunulu Ddiu se-lu tiena la multi ani. (Se traésca.)

Sinodulu in urm'a acestei propuneri decide, cá parintescile cuvinte ale Escelentiei Sale adresate sinodului sè se introduca din cuventu in cuventu la protocalu, esprimându intr'un'a sinodulu cea mai adéncá durere pentru perderea Prea Sántiei Sale a binemeritatului Episcopu diecesanu Ioanu Popasu, a cáruí memoria se va pástrá din generatiune in generatiune.

Presentându-se raportulu Consistoriului diecesanu plenariu ddto 24. Martie a. c. Nr. 12 plen. despre incetarea din viétia a in Domnulu adormitului Episcopu desamintitu si despre dispositiunile luate de cátra Consistoriu in urm'a acestei triste intemplári, acestu raportu cetindu-se sè alatura sub A la protocalu si asupr'a lui sinodulu ia urmátóriulu conclusu: Acele parti ale raportului care se referu la mórtea in Domnulu repausatului Episcopu, la administrarea provisoria a diecesei si la dispositiunile luate pentru convocarea sinodului eparchialu electoralu presentu, se iau la cunoscintia, éra celelalte párti, ce privescu inventarea averii remase si a fondului instructu mobilu, se deriva procsimului sinodu eparchialu ordinariu spre competenta afacere.

Mai departe presentându-se actele referitóre la alegerile supletorii de deputati pentru sinodulu eparchialu si anume a câte unui deputatu preotiescu in cercurile vacante Brebulu si Zgribesci, apoi a câte unui deputatu mirenu in cercurile Bocsiamontana, Jebeliu, Fizesiu, precum si acelloru dóue mandate din cerculu Ghiladu, sinodulu le preda comisiunei verificátóre constatátóre din deputatii Andreiu Ghidiu, Leontinu Simonescu si Ioanu Bartolomei spre censurare si raportare.

Inaltulu presidiu comunica, cá deputatulu Iuliu Petric, fiindu infirmu, prin telegramu cere concediu pentru durat'a acestui sinodu. Asemenea si deputatulu Ioanu Oprea tot din caus'a morbului cere concediu pentru durat'a acestui sinodu.

Sinodulu acórda concediile cerute.

Ne mai fiindu alte obiecte de pertractatu, la intrebarea Inaltului Presidiu, sinodulu decide tienerea siedintiei procsime pe adi la 7 óre sér'a in sal'a comunitáti de avere, punendu la ordinea dílei raportulu comisiunei verificátóre si astfelu Inaltulu Presidiu ridica siedinti'a.

Miron Romanulu, m. p.

Archiep. si Metrop.

Ioanu Marcu, m. p.

deputatu si notariulu dílei.

Siedinti'a II.

ținuta la 26. Martie, 1889. la 7 óre sér'a.

Presiedinte : Escelenti'a S'a Parintele Archiepiscopu si Metropolitu Mironu Romanulu. Notariulu dilei : Trifonu Miclea.

Protocolulu siedintiei prime se cetesce si se autentica.

Considerându, că e la ordinea dilei raportulu comisiunei verificátore, Inaltulu Presidiu declara, că deórece verificarea se intempla cu validitate si pentru sinodulu ordinariu si că deputatii acum alesi, nu sunt alesi numai pentru sinodulu de acum extraordinariu electoralu, ci pentru periodulu inca nedecursu alu periodulu ordinariu, nu se simte îndreptátitu a presiá sinodulu la pertraptarea verificării alegeriloru supletorii si poftesce sinodulu a-si dá consentimentulu, că verificarea se se faca sub presiá sinodulu ordinariu.

Cu consentimentulu sinodulu Pré cuviosia S'a Parintele Protosincelu Filaretu Musta ocupându scaunulu presidialu, comisiunea verificátore prin raportulu ei Leontinu Simonescu propune, ér sinodulu verificá pe Dr. Iuliu Olariu, deputatu preotiescu alesu in cerculu Zgribesci si pe deputatii mireni Dr. Aureliu Maniu, alesu in cerculu Oravitia-montana pe Traianu Barzu si Dr. Emilu Babesiu alesi in cerculu Ghiladu, apoi pe Coriolanu Bredicianu alesu in cerculu Jebeliu.

Cu privire la alegerea lui Ioan Popoviciu in cerculu Fizesiu, considerându, că a intratu protestu, pentru că alesulu s'ar fi folositu de mijlóce nemorale amesuratu propunerii comisiunei verificátore, sinodulu ordinéza cercetare prin consistoriulu diecesanu, si tiene verificarea in suspenso.

Fiind alegerea lui Ioan Nemoianu in cerculu Boesi'a-montana atacata cu 2 proteste din motivulu, că fratele alesului s'ar fi folositu de mijlóce coruptóre, comisiunea propune a se ordiná cercetare si a se tienea verificarea in suspenso. Declarându alesulu Ioan Nemoianu, că abdica de mandatu, sinodulu primisce abdicerea, ordinéza inse a se efeptuí cercetarea din oficiu, resp. a se derivá caus'a consistoriulu diecesanu spre competenta pertraptare.

Dupa aceea reocupându presidiulu Inaltu P. S. S'a Parintele Metropolitu Miron Romanulu, sinodulu decide, că siedinti'a procsima pentru alegerea Archiepreului se se tiena mâne la 10. óre antemeridiane in biseric'a catedrala.

Siedinti'a se incheie.

Miron Romanulu, m. p.

Archiep. si Metrop.

Trifonu Miclea, m. p.

notariulu dilei.

Siedintia III-a

ținuta la 27. Martie (8. Aprilie) 1889.

Presiedinte : Inaltu Pré Sánti'a S'a Parintele Archiepiscopu si Metropolitu Mironu Romanulu
Notariu : Ioan Marcu.

Inaltulu Presidiu deschide siedinti'a la 10 óre a. m. si designéza de notariulu alu dilei pe deputatul Ioan Marcu.

Protocolulu siedintiei a II-a se cetesce si se declara de verificatu.

Urmându la ordinea dilei insusi actulu alegerii de episcopu, Inaltu Prea Sántia S'a P. Metropolitu la cererea mai multoru deputati suspinde siedinti'a pe 15 minute pentru combinatiunile necesarii.

Redeschidiendu-se siedinti'a la propunerea deputatulu sinodulu D I U C O N S T A N T I N U R A D U L E S C U se alegu de barbati de incredere pentru scrutinarea voturiloru deputatii Michailu Popovici si Dr. Aureliu Maniu, cari i-si ocupá loculu loru la mas'a presidiala.

Dupa acestea se pásiesce la alegere si la apelu nominalu predau siedulele de votare in mân'a presidiulu următorii deputati : Adam Filip, Barboniu Nicolau, Bartolomei Ioan, Babesiu Vincentiu, Dr. Babesiu Emilu, Barzu Traianu, Brediceanu Coriolanu, Brosteanu Petru, Búdiintianu Ioanu, Cioloca Teodoru, Cimponeriu Atanasiu, Cocora Ioanu, Curescu Ilie, Dragalina Patriciu, Gasparu George, Ghidiu Andrei, Hatiegu Titu, Ionasiu Ioanu, Ioanoviciu Georgiu, Ioanoviciu Alecsandru, Lepa Ioanu, Lintia Dimitrie, Martinescu Georgiu, Marcu Ioanu, Maranu Ioanu, Dr. Maniu Aurelu, Miclea Trifonu, Mocsanyi Antoniu, Dr. Mocsanyi Alecsandru, Mocsanyi Zeno, Moldovanu Simeonu, Miulescu Pavelu, Musta Filaretu, Nemoianu Vasiliu, Novacu Iuliu, Dr. Olariu Iuliu, Popetiu Simeonu, Dr. Popoviciu Georgiu, Popoviciu George, Popoviciu Ioanu protopresviteru, Popoviciu Stefanu, Popoviciu Ioanu capitani, Popoviciu Dionisie, Popoviciu Michailu, Popoviciu Ioanu fost notariu, Radulescu Constantin, Rosiu Ioanu, Szerbu George, Sírbu Ilie, Simonescu Leontinu, Stioponu Petru, Stoica Isaia, Tieranu I. E., Tisu Petru si Velovanu Stefanu, preste tot 55. deputati presenti, fiindu absentii 4. deputati si anume : Creineanu Antoniu, Oprea Ioanu, Petricu Iuliu si Vladimiru Spátariu, ér unu mandatu este vacantu.

Dupa ce au votatu membrii sinodali Inaltulu Presidiu impreuna cu cei 2 barbati de incredere numera siedulele de votare, luând un'a câte un'a din urn'a, in care s'a fostu pusu, si punându-le in alt'a noua, ce a statu gat'a pe mas'a presidiala, constata, ca numerulu sieduleloru corespunde pe deplinu cu numerulu de 55 alu deputatiloru presenti, carii au votatu.

Dupa acestea Inaltulu Presidiu in vederea tuturor deputatiloru si a barbatiloru de incredere redica din urna pe rându siedulele si cetesce in audiulu tuturor'a numele scrise in ele, ér notarii sinodulu insémna in list'a de scrutiniu voturile date si in urma incheiandu-se scrutiniulu, Inaltulu Presidiu publica sinodulu urmatoriulu resultatu alu scrutiniulu :

Pentru Archimandritulu si Vicariulu arhiepiscopescu din Sibiu Nicolau Popea, s'au dat 52 de voturi, ér pentru Protosincelulu episcopescu din Arad Iosifu Goldisiu 3 voturi si in urmare Inaltulu Presidiu declara intre entusiastice aclamări pe Archimandritulu si Vicariulu arhiepiscopescu Nicolau Popea de Episcopu alesu alu diecesei gr. or. române a Caransebesiului, avându acestu actu electoralu a-se inaintá preasântitului Sinodu episcopescu spre pertractarea canonica si subscernere Maiestății Sale pentru prea inalt'a intarire,

Totdeodata Escelenti'a Sa esprima cea mai adencu semtita sincera multiamita a s'a pentru bun'a intielegere, ce au domnitu in acestu Sinodu electoralu.

In privinti'a diurneloru si a viaticeloru deputatiloru sinodali Sinodulu iá urmatorulu concludu.

Fiecarui deputatu fost presentu la acestu Sinodu, compete diurna pe 2 dile à 3 fl., ér spesele de catorie li-se vor rebonificá dupa modalitatea si in sumele statorite in sínódele anterióre ordinare, spre care scopu peste tot se receru 1194 fl. 79 cr., si cu esecutarea acestui concludu este insarcinatu Consistoriulu diecesanu.

Terminându-se aceste agende a-le Sinodului eparhialu electoralu estraordinariu, la propnerea deputatului Michailu Popoviciu autenticarea protocolulu siedintiei presente se concrede unei comisuni statatóre din toti acei deputati, carii se vor afla la 4 óre dupa amédi in Caransebesiu si Inaltulu Presidiu invita pe toti acesti deputati la terminulu amintitu in resiedinti'a episcopésca.

Protopresviterulu Ioanu Popoviciu prin cuvinte bine alese si adencu simtite multiamesse Escelentiei Sale Inaltu Prea Sântitului Domnu Arhiepiscopu si Metropolitu Miron Romanulu pentru intiepciunea si bunatatea, cu carea a condusu si a terminatu spre bucuri'a si inaintarea bisericei nóstre acestu actu prea insemnatu rugând pre Atotputintele Dumnedieu cá se-lu sustiena multi ani fericiti.

Escelenti'a Sa Prea Sântitulu Domnu Arhiepiscopu si Metropolitu prin cuvinte adeveratu, parintesci dà espresiune bucuriei sale putându constatá, cá principiile cele salutarie depuse in statutulu organicu le vede mereu desvoltându-se in favorulu bisericei si credinciosilor ei; — se bucura mai departe vediendu interesulu celu viu manifestatu de membrii Sinodului si fratiesc'a buna intielegere, ce a domnitu sub intregu decursulu sinodului, multiamindu in numele bisericei sinodului eparhialu pentru acésta buna intielegere pastrata si cu acésta ocaziune, declara acestu Sinodu eparhialu estraordinariu electoralu de incheiatu.

Comisiunea autenticatóre provediuta sub decisulu de mai sus constatátóre din urmatorii deputati sinodali: Vincentiu Babesiu, Michail Popoviciu, Dr. George Popoviciu, Ilie Curescu, Dr. Iuliu Olariu, Isai'a

Stoic'a, Ioanu Popoviciu, Stefanu Velovanu, George Martinescu, Dr. Aureliu Maniu, Coriolanu Brediceanu, I. E. Tieranu, Paulu Miulescu, Andrei Ghidiu, Dionisie Popoviciu, Traianu Barzu, Filaretu Must'a, Simeonu Moldovanu, Petru Brosteanu, Leontinu Simonescu, Ioanu Bartolomeiu si Ioanu Marcu adunându-se adi la 4 óre in resiedinti'a episcopésca sub presidiulu Escelentiei Sale P. Metropolitu a cetitu si autenticatu acestu protocolu alu siedintiei ultime.

Caransebesiu, in 27. Martie (8. Aprilie) 1889.

Miron Romanulu, m. p.

Arhiepiscopu si Metropolitu.

Barbati de incredere :

Michail Popoviciu, m. p. Dr. Aureliu Maniu, m. p.

Din partea notariatulu :

Iean Bartolomeiu, m. p. Ioan Marcu, m. p.
notariulu generalu. deputatu si notariulu dilef.

Epistolele parochului betranu.

III.

Precum bine scii, iubite nepóte, sum cuprinsu cu slujb'a bisericesca in aceste sante dile. Nu voriescu inse, cá se trecemu, daca ne va ajutá Ddienu, preste serbatorile santei inviiári, — fara cá se-ti dorescu serbatori fericite, si ani multi si fericiti Dtale si Dvóstra tuturoru fratiloru preoti mai teneri.

Eu si parintele pop'a Michaiu, si cei de o vârsta cu noi, scie Ddienu, de câte ori vom mai ajunge, se mai dicemu „Christosu au inviatu.“ Ale nóstre s'au cam trecutu acuma, si a venitu rëndulu grentátiloru si sarciniloru pre umerii Dvóstra. Dorim inse noi toti preotii cei betrani, cá dilele, ce va voi Ddienu, se-le mai petrechemu pre pamentu, se-le petrechemu in pace, si mangaiati in inim'a nóstra, ca Dvóstra preotii cei teneri lucrati mai multu si mai cu sporiu, de cum am potut noi preotii betrani la inaintarea sfintei nóstre bisericei dreptmaritórie si la' ridicarea neamului nostru romanescu.

Si Ddienu se ve ajute, se-le poteti face tóte bine.

Cá se nu uitu, ti-scriu, iubite nepóte, ca la noi asia este datin'a din betrani, ca ómenii, dar mai cu seama femeile, aducu in diu'a de Pasci oue rosii la sant'a biserica. Crasniculu meu Filip are mare bucuria de lucrulu acest'a, pentru ca eu, de cand slujim laolalta, totdeun'a asia am avutu datin'a, cá se-i dau si densulu dieciuiéla, si se-i facu parte din tóte pri-nósele, pre cari le aducu ómenii la sant'a biserica. Apoi crasniculu Filip este si vrednicu, se fia impartesitu de acést'a, pentru cá este sêrguitoriu in slujb'a lui, — tiene sant'a biserica curata si grijita, — si-i este tare de indemana si la cantare si in santulu altariu.

Lasandu pre Filipu se ajunga, si se petróca in pace si sanatosu sfintele serbatori, — se-ti scriu a-

eum, ca fratii preoti din pãrtille nãstre toti se pregãtescu se mãrga pre Sambata in septeman'a luminata la adunarea generala a fondului preotiescu; ẽr invetiatorii pre diu'a de Joi in septeman'a luminata la adunarea generala a reuniunii.

Si preotii si invetiatorii ne bucurãmu multu de aceste adunãri, pentru ca invetiãmu, si potemu invetiã multu unii dela altii in aceste adunãri.

Invetiatoriulu meu lucrãza acum de multu la o disertatie pentru adunarea generala a invetiatoriloru. Nu sciu despre ce va fi voindu se vorbãsca, pentru ca nu mi-a spus, dar dau cu socotãl'a din cele ce l'am auditu vorbindu cu parintele Terentie, ca vrea se diserteze despre „esercitiile intuitive,“ in care de altcum este tare mare maiestru.

Parintele Terentie inca si-bate acum de multu capulu cu cev'a. Lu-vedu adeca de multu tot cufundatu in ganduri, si mie mi-place fãrte multu, cand vedu pre ómenii teneri gandindu si sfarimandu-si capulu, cá se planuiesca, cum se-si pãrte slujb'a mai bine. Gandescu, ca si densulu voiesce se diserteze despre vre-unu obiectu frumosu si interesantu din viãt'a pastoralã in adunarea generala a preotimei, cá se potemu invetiã cãte cev'a dela densulu si noi preotii cei mai betrani. Eu nu sum in stare de a tienã astfelu de disertatii, pentru cã pre vremea mea nu se pomenea de astfelu de adunãri, cum se tienu astadi.

De aceea am ganditu se-ti scriu in acãsta epistola cev'a despre portarea preotulu cu credintiosii, seau cum diceti Dvãstra cei teneri, despre tactulu pastoralu.

Mi-aducu aminte bine, ca pre vremea, cand eram mai teneru, eram si eu cá toti ómenii teneri, scii cam asi'a, gandeam, ca, cãte paseri sbãra, tãte sunt de mancare. Nu prã-mi placea se stau multa vreme de vorba cu credintiosii mei. Ii-ascultãm, si nu-ii prã ascultãm, cand veneau la mine cu cãte o plansãre. Dar m'am lovit pentru acãsta sminta a mea cu capulu de multi pareri; si dela o vreme am inceputu a schimbã fãi'a, si acum vedu, ca este bine asia.

Poporul nostru este unu poporu cu o fire minunata. Elu ascãpta, cá preotulu seu se-i fla de tãte, se-i fla invetiatoriu si povetiãtoriu in tãte lucrurile si necazurile sale. Asia daca are cu cinev'a vre o neplacere, daca are pre cinev'a morbosu in casa, daca are vre o paguba in economia, cu unu cuventu poporul nostru in tãte necazurile sale alãrga sã se planga, si se cãra sfatu la preotulu seu. Si n'asi voi sã vorbescu intr'unu ceasu reu, dar pana acum multiemita lui Ddieu mi-a ajutat se indreptezu multe, cu rabdare si cu bunavointia.

In lucrulu acest'a intieptiunea pastoralã consta mai cu seama intr'aceea: ca daca-ti intra vre unu credintiosu in casa, cá sã se planga de un'a, seau de alt'a, — se-lu primesci cu bunavointia, si se-lu asculti cu placere, cá se-si spuna omulu necazulu, pentru carele ti-a venit la casa, si apoi se-lu puni la

cale, cum vei vedã, si vei crede ca este mai bine. Cand vedi, ca intre ómeni sunt nentielegeri, din cari se potu nasce judecãti si procese, se cauti se-ii impacii, si nici cum se nu-ii lasi se ajunga, sã se judece unulu cu altulu, pentru ca eu am bagat de seama, ca nici unu felu de judecata nu este buna pentru ómenii nãstri. Iudecãtile se pãrta cu multe cheltuieli, ẽr preotulu nu face bine se lase pre ómeni, cá se-si faca cheltuii zadarnice, si se-si pãrda dilele de lucru si de cascigu, umblãnd pre la usile domniloru. Cand au credintiosii vre unu morbosu in casa, preotulu face bine, dar i-este si detorintã pastoralã, cá se mãrga se mangaia pre celu bolnavu, si se-lu intãrãsca in credintã, ca Ddieu, carele i-a trimesu morbulu i-va ajutã, cá sã se insanatosieze, apoi in astfelu de intemplãri se-le dea si cãte unu sfatu bunu, si anume se prescria bolnavulu o dieta, si se sfãtuiesca pre casnicii morbosulu, cá se chame doftoru si altele.

Cand se intempla ómeniloru cãte 'o paguba, — preotulu se mãrga se-ii mangaia, si daca pãte, se-ii si ajute cu ceea ce va potã si altele.

Se vedi, iubite nepãte, ca eu am bagat de seama, ca preotulu de multe ori pãte ajutã credintiosiloru cu sfatulu seu in astfelu de intemplãri multu mai multu, decãt prin predici lungi si grele de intielesu, tiente in sant'a bisericã.

De aceea eu cand predicu in sant'a bisericã de regula me silescu se vorbescu mai pre scurtu, dar cu atãt vorbescu mai multu cu poporeniã mei, cand au cãte unu necasu, seau cand au in cas'a loru si cãte o bucuria.

Si desi „nu me voiu laudã, decãt numai intru nepotintiele mele,“ — totusi gandescu, ca nu voiu avã pecatu inaintea lui Ddieu, — daca dau de asta data lauda lui Ddieu, ca prin preotiã mea am cascigatu ceu mai mare avere, am cascigat *iubirea si increderea credintiosiloru mei*.

Acãsta avere vi-o dorescu eu Dvãstra tuturor preotiloru mai teneri si fratiloru invetiatori de santele serbatori ale inviiãrii Domnulu!

Se traiti toti, ani multi fericiti, si Ddieu se-ve ajute, se poteti lucrã toti mai multu, de cãt am potut lucrã noi preotii mai betrani!

Din viãt'a economica a poporulu nostru.

XII.

Ni-se face nãue, romãniloru, adese ori imputarea, cá nu lucrãmu multu, nu lucrãmu de ajunsu, si mai cu seama ca nu suntem la lucru cu destula rãnduieã si nu suntemu destulu de punctuali.

Va fi drãpta, seau nu va fi drãpta acãsta imputare nu este de lipsa se-o spunemu noi, pentru ca respunsulu nimeritu la acãsta intrebare de regula pentru sene si-lu pãte dã numai omulu, pre carele lu-privesce.

Unu lucru inse remane netagaduitu, si anume : poporul nostru a traitu veacuri multe in iobagia. Cá iobagiu plugariulu romanu lucrá, dar altii mancau, si traiau dupa lucrulu maniloru lui, ér o astfeliu de situatiune nu produce in nimenea voia, ci instreinare dela lucru. Si daca din acésta instreinare dela lucru se va mai fi vediendu si aflandu si astadi pre ici, pre colo, la plugariulu remanu : atunci acést'a este remasa din timpurile de trista aducere aminte ale iobagiei secularie ; ér relele remase asupr'a plugariului din acele timpuri au lasatu fara vin'a nóstra grele rane in corpulu nostru.

Cu tóte acestea *placerea de lucru, ordinea si punctualitatea la lucru* sunt imprejurári, asupr'a căror'a scól'a trebue se fia cu deosebita priveghiare.

In privinti'a acést'a regul'a generala este, cá cine lucréza multu, casciga multu ; cine este cu destula rânduieála la lucru, acel'a nu se ostenesce nici odata, ér cine este punctualu in lucrurile sale, le face tóte mai bine si mai cu inlesnire, decât celu ce nu le face la timp.

Timpulu, când au sè se seversiéscá lucrurile economice de regula sta in strensa legatura cu anotimpurile. Si in punctulu acést'a natur'a in sa-si dictéza omului ce se lucreze, si când se lucreze.

Este faptu inse, cá lucrulu, daca nu-lu faci la vreme, si-lu intardii, nu-lu mai poti face asia, precum l'ai fi facutu atunci, când i-a fostu vremea. Seceratulú grâului de exemplu in părtilé nóstre nu se póte amaná, deórece de multe ori o singura di póte schimbá rezultatulu. Grâulu, daca remane neseceratú pre holda mai multu decât ce-i este dat'a a remané, usiora se póte intemplá se pérda din calitate, — seau se vina unu ventu, si se-lu scuture, si astfeliu se se pérda si din cuantitate.

In privinti'a ordinei, cum sè se lucre pamentulu, plugariulu nostru si-are datinile sale si timpulu staveritu din betrani. Dar timpulu acést'a in anii din urma s'a aretatú fórté adesea, ca nu se mai potrivece, precum se potrivea mai nainte. Pre de o parte pamentulu plugariloru nostri a seracitu, pre de alt'a se pare, ca si clim'a in părtilé nóstre a inceputu deja binisoru a se schimbá. Astadi nu mai seamana annu cu annu, — si se semtè deja, ca intregu sistemulu de economia in părtilé nóstre trebue se tréca prin o schimbare radicala.

In Ungari'a si Banatu productulu principalu era odinióra grâulu. Din grâu, si respective din pretiulu pretiulu grâului si-acoperea plugariulu tóte sarcinile. Astadi numai este asi'a. Astadi pretiulu grâului nu mai este suficientu, din motivulu, ca in parte mare grâulu nostru a perdutu pietiele streine, unde suntem concurati de Americ'a si de Indi'a. Pre lángra grâu deci trebue se-fimu cu grije, cá se mai crescemu si vite cornute, cai si porci.

Dar vitele in anulu din urma au scadiutu in pretiu, si devenisera fórté ieftine. Acésta scadere inse

a fost o scadere numai transitoria si in anulu acést'a deja a inceputu a cresce de nou pretiulu viteloru, ér caii si porcii se platescu cât de bine.

In privinti'a economiei de vite la plugariulu nostru este o sminta mare imprejurarea, ca plugariulu nostru nu in totu loculu pune destula pondu, cá se aiba vite de soiu bunu, de rasa nobila. Apoi iérb'a nu este cu destula grije, seau n'are de unde se-le dea nutrementu de ajunsu, si nu le grijesce destulu de bine ; si in crescerea viteloru plugariulu nostru se lasa pré multu pre iérb'a din islazu. Acést'a in anii ploiosi, când este iérb'a de ajunsu, succede, ér când anii sunt secetosii, nu succede.

De aceea dicemu, ca daca voimú se cultivámu, si se avem in adeveru folosu din economi'a viteloru, atunci trebue se deprindem pre fiitorulu plugariulu de când se afla pre bancele scólei, cu idei'a, ca vit'a, ce o tienemu, si o crescem in ocolulu nostru, numai atunci ne aduce folosulu, pre carele lu-acceptám dela dens'a, daca o grijimu, si-i dámu ceea ce-i trebuesce ; ér pentru cá se-i potém dá ceea ce i-trebuesce trebue se semanámu ierburi : trifoiu rosiiu, lucerna, mazariche, si napi de zacharu seau sfeclé.

Crescerea cailoru pretinde apoi si mai multa grije, decât a viteloru cornute. Cu tóte acestea s'a constatat pre deplin in unele comune din comitatele Torontalu, Timisiu, Arad si Cianadu, ca plugarii nostri potú se-si face unú insemnata venitu din crescerea cailoru. Avem in aceste comitate o seama de plugari, cari mai in fiecare annu vendú câte o pareche de cai teneri, crescuti de densii, cu sume insemnate.

In comitatulu Aradului in multe comune se pune o deosebita grije pre crescerea si ingrasiarea porciloru, — si acestu ramu de economia aduce multu venitu.

Este adeverat apoi, ca nici unulu nici altulu din aceste ramuri de economia nu succedu totdeun'a ; dar cand nu succede unulu, succede altulu, si plugariulu, carele se ocupa de tóte, are totdeun'a ce se venda, si daca nu-i succede cu unulu, i-succede cu celalaltu, si nici odata nu vine in perplexitate de bani.

Vorb'a este deci, numai, cá se imprimámu prin scóla fiitorului plugariulu tendenti'a de a-se ocupá cu tóte, cá astfeliu avendu mai multe isvóre de venitu, se aiba cascigu de ajunsu, cá se-si póta suportá tóte sarcinile si greutátile vietii.

Convocare.

Adunarea generala a asociatiunei nationale aradane pentru cultur'a poporului romanu, in virtutea §-lui 10 din Statute, cu acést'a se convóca din partea directiunei sale pe 29/17. Aprilie 1889 nainte ameadii la 10 óre in localitatea seminariului gr. or. romana in Aradu.

Ioanu Belesiu, m. p.
directore primariu.

Dr. Traianu Puticiu, m. p.
secretariulu directiunei.

D i v e r s e.

* *Consistoriulu eparchialu aradanu* este conchiamatu in siedintia plenaria pre Vineri in septemar'a luminata la 10 óre inainte de amédi.

* *Adunarea generala a fondului preoțiescu aradanu* este conchiamata pre Sambata in septeman'a luminata in sal'a consistoriului aradanu.

* *Anunțiu literariu.* In tipografi'a diecesana din Aradu a aparatu: „Cursu practic cu despre cultivarea pomiloru si a fragariloru“ *lucratu dupa a lui Paulu Gönczy pentru invetiatori si privati de Ioanu Popu Reteganulu invetiatoriu.* Unu frumosu volumu din 138 pagine octavu mare cu figuri intercalate in textu si consta numai 30 cr. v. a. Se póte procura dela tipografi'a diecesana din Aradu si dela tóte librariile.

* *Avis* catra dd. membri ai reuniunii generali a invetiatoriloru romani gr. or. din dieces'a Aradului: Biletele de caletorie cu pretiu moderatu s'au speditu Vinerea trecuta. Ni-pare reu că nu potemu satisfacé tuturoru, de óre-ce directiunea căiloru ferate ale statului nu ni-a incuviintiatu cererea. Arad, 19/4 n. 1889. Comitétulu.

* *Abdicere.* Dlu Georgiu Dogariu, proprietariu in Aradu a abdisu de functiunea de presiedinte alu institutului de creditu si economii „Victori'a“ din Arad, ór dlu Gregoriu Venter, advocat in Arad a abdisu de functiunea de membru in directiunea numitului institutu.

* *Societatea de lectura* a tenerimei dela seminariulu diecesanu din Arad aranjeza in sear'a de 16/28. Aprile a. c. o siedintia publica cu urmatóri'a programa:

1. „Sè se umple gurile nóstre“ de I. Vorobchievici, esecutatu de corulu vocalu sub conducerea Dlui prof. N. Chicin. — 2. „Cuvèntu de deschidere“ rostítu de v.-pres. Iuliu Iorgovici, teol. c. III. — 3. „Saltu ardelenescu“ de I. Muresianu, esecutatu de corulu instrumentalu sub cond. Dlui prof. N. Chicin. — 4. „Unu devotamentu familiei Hurmuzachi“ poesie de A. Muresianu, — decl. de Al. Popovici, teol. cl. II. — 5. „Serenada“ de K. Karasz, — coru vocalu. — 6. „Despre capitálu“ disertatiune de Virgiliu Ursu Negru, teol. c. III. — 7. „Ce te legeni codrule“ de I. Vorobchievici, — coru vocalu. — 8. „Echou seminarialu“ de N. Chicin, — coru instrumentalu. — 9. „Hod'ja Murad Pasi'a“ poesie de V. Alecsandri, — decl. de Aur. Givulescu, teol. c. I. — 10. „Doina“ de Gr. Venter'a, — coru vocalu. — 11. „Fulgeru si tresnetu“ de I. Ivanovici — coru instrumentalu. — 12. „Lume lume“ de I. Muresianu, — coru vocalu. — 13. „Souvenir, Atacul Grivítiei“ de I. Vollmar, — cor. instr.

* *Multiamita publica.* Zelosulu crestinu din Ciab'a, Moise Gurzeu, a daruitu sfintei biserici de aici 2 rapizi nóue, a renovatu 4 rapizi si un'a cruce, — a daruitu 7 stichare pentru prunci, tóte in pretiu de 100 fl. v. a. — prin care a ridicatu splendórea bisericeii. — Pentru acést'a fapta nobila, in numele bisericeii nóstre, mi tienu de datorintia, că si pre acést'a cale se-i esprimu zelosulu crestinu Moise Gurzeu, cea mai adenca multiamita, — rogându pre Ddienu, ca se-i lungésca firulu vietii, si se-i resplatésca insutitu si inmiitu jert'fa adusa pre altariulu Domnului. — Ciab'a, la 6/18. Apriliu 1889. — Victorn Popovicu, preotu.

* *Deschiderea espositiunii universale din Parisu.* Dupa cum anuntia diarele din Parisu, deschiderea espositiunii se va face in diu'a de 6. Maiu la 2 óre p. m. cu care ocaziune presiedintele espositiunii va rosti cuvèntulu de deschidere in sal'a cea mare cu cupola a edificiiulu centralu alu espositiunii. Parisulu va fi decoratu

in diu'a acést'a cu stindarde nationale. Tacs'a intrării la espositia, in câmpulu lui Marte, va fi de trei franci. Sér'a va fi mare conductu de tortie, care va incunjurá Câmpulu lui Marte si calea „Avenue de Suffren.“ La conductu vor lua parte in mare tienuta 300 de custodi ai espositiunii. Cea mai pretióse parte a espositiei o va formá despartimentulu giuvaereloru, alu căror'a pretiu se socotesce in 40 milióne franci. Intr'o cutia separata de sticla va fi espusu unulu dintre cele mai mari si mai curate diamante ale lumii, alu căru'i'a pretiu e de siese milióne franci. In despartimentulu giuvaereloru se voru afla de dóue ori mai multi custodi ca in alte parti si pe lângá ast'a si mai multi politisti vechi si pensionati vor circula printre publicu imbrăcati in haine civile pentru a veghiá asupra privitoriloru suspecti.

* *Chevreul Nestorulu invetiatoriloru.* In septemana trecuta a muritu in Parisu celu mai betranu dintre invetiati, renumitul chimicu francesu Chevreul in etate de 103 ani. La 31. Augustu 1886, Chevreul si-a serbatu jubileulu de 100 de ani, etate pe care fórté rari invetiati sunt fericiti s'o ajunga. Se dice despre Chevreul că in tóta viét'a s'a n'a beutu vinu séu alte beuturi spirituóse. Numai la jubileulu seu de 100 de ani a facutu esceptiune si a gustatu dintr'unu paharu de siampane. Atât la jubileulu seu, cât si la mórtea s'a tóta lumea culta a datu espresiune simpatieloru sale pentru acestu insemnatu chimistu, alu căru'i'a nume a fost pronuntiatu cu respectu de mai multe generatiuni.

Chevreul s'a născutu la 31. Augustu 1786; a fostu deci martoru la tóte evenimentele acestui secolu, alu căru'i sfêrsitu se serbéza acum. Ultimele sale visite, ultimile sale gânduri au fostu indreptate spre minunatele lucrări ale Expositiunii universale. Vedeá intrensele triumfulu si óre-cum apotheos'a tuturoru arteloru pacei, caror'a inchinase intrég'a sa viét'a, ale caroru progrese le urmase pasu cu pasu. In 1824, când fu numitu la manufactur'a Gobeliniloru, a gasitu calea care l'a condusa la insemnatele descoperiri, care vor face amintirea sa neperitóre.

Acést'a cale o urmá fara a se abate, adaogéndu, metodicu, descoperire la descoperire si lungimea extraordinara a vietii sale îi permise se le urmeze fórté departe déca se póte dice că se merge departe intr'o cale infinita.

Chevreul a fost 59 de ani profesoru de chimie aplicatu la Museulu de istori'a naturala, si 63 de ani membru alu Academiei de sciintie.

Chevreul că invetiatu apartinea scólei analitice. Chimia organica îi datoresce tóta teori'a corpuriloru grase, theorie asia de bogata, încât se póte dice, ca Chevreul este parinte-le întregi industrii contimporane. Elu a datu teori'a adeverata a saponificatiunii, demonstrându, că unu corpu grasu tratatu printr'unu acidu séu printr'o baza se descompune in acidu grasu si in glicerina.

Prim'a aplicatiune industrială a acestui principiu este inventiunea luminarei de stearina, a carui autoru este Chevreul, care a imbogatitu pe tóta lumea, afara de Chevreul însusi, care n'a câstigatu din acést'a decât unu premiu de 12.000 de franci datu de Academia.

Lucrarile sale asupra corpuriloru grase i-lu condusere la studiulu producteloru destilatiunii carbonului si lui se datoresce unu mare numeru din acele vopseli chimice cu colori stralucitóre; a mai facutu si clasificarea coloriloru si nuantieloru loru si a descoperitu teori'a coloriloru complimentare. Dér ceea ce este mai curiosu e, că Chevreul, omulu celu mai pacnicu, a favorisatu, fara voi'a sa, fabricare celoru mai grósnice materii de distructiune, dinamita si nitro-glicerina.